

УДК 340.134:168.5

ОКРЕМІ ПИТАННЯ СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНОЇ КОНСОЛІДАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА: СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Ю. В. ПАСМОР,

канд. соц. кому., наук. співробітник НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України, асистент кафедри культурології, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого м. Харків

Розглянуто проблему консолідації нормативно-правових актів як способу та прийому систематизації, впорядкування законодавства в інформаційно-правовому полі України. Структурно-семантичні аспекти консолідації масиву нормативно-правових актів розглянуто як стратегічний напрям діяльності державних установ та соціально-комунікаційних структур – інформаційних центрів, науково-дослідних установ, кодифікаційних бюро, інтелект-центрів, бібліотечно-аналітичних служб. Консолідація як діалектичний процес тезисно-аналітично-синтетичного моделювання інформації сприяє забезпеченню гармонійного поступу законодавства в Україні.

Ключові слова: систематизація законодавства, консолідація, уніфікація нормативно-правових актів, правова інформація, соціально-комунікаційний простір.

Важливою складовою розвитку соціально-комунікаційного простору суспільства є консолідована система законодавства. Структурно-семантичні ознаки систематизації законодавства полягають у використанні сукупності консолідаційних прийомів, засобів забезпечення повноти й цілісності обробки та класифікаційного впорядкування нормативно-правових актів (НПА) [10–13]. Нині в інфокомунікаційному просторі суспільства накопичено критичну масу нормативно-правового матеріалу, розпорошеного у багатьох документах правової інформації, значний обсяг неструктурованих правових даних та специфічних відомостей. Саме тому особливої актуальності набуває вирішення багатьох проблем відбору, поєднання й впорядкування у той чи інший спосіб НПА за допомогою інкорпорації, консолідації чи кодифікації, які вважаються головними видами систематизації законодавства [10].

Зазначимо, що ідея консолідації у процесі дослідження проблеми уніфікації нормативно-правового поля України зумовлена такими чинниками:

складність, багатогалузевість, наявність масивів різних рівнів і величезних потоків правової інформації; існування нормативного спадку радянського періоду; інтенсивність прийняття нових законодавчих актів тощо [8]. Крім того, зростання документального інфопотоку, дублювання, старіння та розпорошення правової інформації значно ускладнюють її пошук, доступ до НПА, їх ефективне використання в усіх сферах діяльності. Законодавство, на нашу думку, багато в чому не встигає за динамікою суспільних відносин. Фахівці вважають, що в ньому, на жаль, нині залишилося ще багато прогалин, неузгодженостей положень і повторень, що іноді унеможливує отримання достовірної, повної та якісної правової інформації [14]. Отже, сучасний стан систематизації законодавства в Україні – це стратегічний напрям консолідованої діяльності інформаційних установ, структур, спеціальних аналітичних служб, державних організацій, яка в глобальному вимірі має спрямовуватися на структурно-семантичні модерни та виконання таких завдань:

а) подолання суперечностей між правовими нормами, що передусім пов'язані із процесами заміни застарілих норм новими, які відповідають потребам сьогодення. Отже, існує необхідність в активізації законотворчої діяльності;

б) групування правових норм за окремими семантичними ознаками, зведення їх у кодекси, зібрання законодавства та інші систематизовані акти;

в) модифікація нормативно-правового регулювання як інструменту забезпечення функціонування життєдіяльності суспільства;

г) ефективне управління в інтересах особи, суспільства через практичне запровадження законодавства у всі сфери.

Враховуючи важливість і необхідність консолідаційних процесів для розвитку комунікаційного простору (КП) суспільства, а також інтенсивність законотворчого процесу, можемо констатувати, що Україні потрібно привести НПА до ефективно організованої системи із чітко визначеним порядком і забезпечити інноваційну спрямованість законодавства. Побудова цієї системи

передбачає: всебічне кодифікаційне опрацювання поточної правотворчості; здійснення безперервного розподілу нормативно-правового матеріалу; досягнення оптимального упорядкування актів, їх відповідного взаємозв'язку й компактності, техніко-правової уніфікованості; створення адекватних умов для зручного і вільного використання законодавства у практичній сфері, залучення до процесів структурування правової інформації прогресивних програм та технологій.

Таким чином, формування системи консолідованої правової інформації, тобто виявлення знань у надвеликих інфомасивах, об'єднання різнорідного за своєю структурою і розподіленого контенту – найактуальніша потреба сьогодення. Доктринально логіко-гносеологічну сутність консолідації як виду систематизації нормативно-правового матеріалу досліджував С. М. Меленко, а аналіз консолідації в інформатиці здійснив відомий український учений Г. І. Калитич. На його думку, консолідація – це діалектичний процес тезисно-аналітично-синтетичного моделювання інформації, знань і мудрості з метою бути використаними для проектування гармонійного поступу [5; 12].

Зауважимо, що консолідація як один із дієвих напрямів інформаційного забезпечення стала предметом вивчення і в сучасній науці. Семантику слова «консолідація» докладно розглядає І. Тітар. Автор відзначає, що зміст поняття спирається на значення «зміцнення», «об'єднання», а особливість його полягає в здатності вмещувати «і процес, і його результат, тобто стан» [16].

Співзвучною щодо систематизації законодавства є точка зору вчених-правників. Консолідація розглядається науковцями як комплексна процедура упорядкування та систематизації об'єктів різної природи. Зокрема, С. Г. Меленко розуміє консолідацію як вид систематизації НПА у процесі формування норм права [10-11]. У теорії права систематизація законодавства визначається як комплексний вид діяльності з упорядкування і вдосконалення нормативного матеріалу через його зовнішню та внутрішню обробку за певними класифікаційними критеріями у цілях забезпечення суб'єктів права необхідною нормативно-правовою інформацією [13]. Особливості

використання консолідаційних механізмів у правничій та законотворчій сфері, концептуальні положення кодифікації інформаційного законодавства представлені в роботах К. І. Белякова, С. М. Легуша, Л. А. Луць, В. С. Цимбалюка та ін. [1; 6; 8; 18]. Вчені-правознавці торкаються також проблеми систематизації нормативно-правових документів і наголошують на необхідності об'єднання всіх даних, відомостей та зведень в єдиний банк правової інформації. Науково-практичні аспекти організаційного упорядкування і різних форм об'єднання правової інформації, консолідації, систематизації та структуризації законодавства, нормативно-правових приписів, аналізу, синтезу і «переупаковування» правової інформації досліджували такі фахівці-правники, як А. І. Граціанов, В. А. Ліпкан, І. В. Малинніков, С. М. Меленко, В. С. Цимбалюк, В. Я. Цветков [2; 4; 9; 12; 17-18]. Науковці розуміють консолідацію як спосіб систематизації, метою якої є усунення множинності нормативно-правових помилок; зведення воедино всіх чинних нормативних положень, що регулюють конкретне питання, сформульоване у низці нормативних актів, прийнятих у різний час; їх уніфікація та створення у системі джерел права об'ємних нормативно-правових масивів за предметом правового регулювання. Зокрема, вчені приділяють увагу питанням консолідації інформаційного законодавства не тільки як етапу систематизації, а й як процесу, методології, методу, способу уніфікації, інтеграції, гармонізації його у національній системі права [4].

Загальновідомо, що законодавство виступає важливим атрибутом документної комунікації у суспільстві, його упорядкування в інформаційно-семантичному аспекті здійснюється через комплексні засоби обліку й обробки на засадах розвитку електронних комунікацій та інформаційних технологій (ІТ). За умов автоматизації систематизація НПА їх державна реєстрація, класифікація відбуваються через застосування спеціальних галузевих дискурс-рубрикаторів, класифікаторів, тезаурусів, систем інформаційно-пошукових мов [18].

Таким чином, використання консолідаційних прийомів, засобів і

технологій здатне забезпечити бажану якість, повноту, прозорість і комфортність як сучасної системи впорядкування законодавства, так і КП суспільних відносин, дозволяє при цьому залучати методи контент-аналізу, моніторингу, інформаційно-аналітичної діяльності, поєднувати кількісний аналіз змістовних (факт, конфлікт, аргумент, тема, узагальнення) та якісних (відповідність меті, інформативність, актуальність, доказовість, конструктивність) елементів [18]. Враховуючи той факт, що обсяги правової інформації постійно зростають, і беручи до уваги те, що в умовах зростання правотворчої активності підвищується значущість правового регулювання суспільних відносин, застосування комунікаційних форм і засобів систематизації законодавства має носити безперервний і постійний характер. Це передбачає системне проведення інкорпорації, консолідації, кодифікації, які як головні види систематизації забезпечують адекватне упорядкування, уніфікацію і вдосконалення, зведення у внутрішньо узгоджену систему нормативно-правових даних (зібрання, збірники, зводи, кодекси тощо), стабілізацію правопорядку в суспільстві.

У цьому контексті додамо, що в аспекті функціонального процесу фахівці, вчені виокремлюють, як мінімум, два напрями систематизації НПА. Перший традиційно відбувається за формулою: від загального до конкретного (спочатку приймаються основи законодавства, потім галузеві кодекси); другий – від конкретного до загального, тобто виокремлюються закони, потім інкорпорується, далі приймається низка консолідованих актів, за якими йде прийняття кодифікаційних актів [14]. Такий підхід має загальні і специфічні цілі систематизації законодавства, наприклад, найбільш загальне досягається не тільки за допомогою систематизації, а й іншими засобами, зокрема, через використання прийомів юридичної техніки, проведення правових експертиз законопроектів тощо. У зв'язку з цим саме сукупність консолідованих дій покликана: забезпечити якісну систематизацію законодавства, доступність того чи іншого закону, зручність у використанні, своєчасний облік актів, його повноту; полегшити користувачеві пошук необхідної правової норми; усунути

застарілі й неефективні норми права («очищення» законодавства, а також правовий «вакуум»); виявити юридичні конфлікти (колізії); ліквідувати прогалини тощо. Слід констатувати, що своєчасне оновлення законодавства, стабілізація законодавчого правопорядку створюють передумови для ефективного управління державними справами в інтересах особистості, прибирають повтори і виявляють негативні тенденції розвитку законодавства, забезпечують державотворення і захист прав людини в Україні, а також виступають відображенням і затвердженням права у суспільстві [10–14].

Враховуючи результати вивчення теоретичних положень, дослідження природи, сутності, змісту, закономірностей та особливостей консолідації, розробку і практичну реалізацію процесів систематизації інформаційного нормативно-правового масиву в Україні можна розглядати як стратегічний напрям діяльності державних установ та соціально-комунікаційних структур (СКС): НДІ, державних установ, центрів, інтелект-центрів, наукових бібліотечно-кодифікаційних служб тощо. Їх консолідаційна практика з систематизації та упорядкування нормативно-правової інформації дозволяє об'єднати в одному акті на основі єдиного предмета регулювання (без зміни змісту тексту) декілька актів [8]. Як уже наголошувалося, в інформаційно-правовому аспекті систематизація законодавства має специфічні цілі, досягнення яких дозволить проводити: облік НПА; їх рубрикацію, класифікацію; підтримку НПА в контрольному стані; забезпечення функціонування інформаційно-пошукових баз даних (ІПС БД); надання тексту НПА та бібліографічних довідок і коментарів до законодавства на підставі запиту користувача.

На жаль, у соціально-комунікаційному просторі (СКП) нашого суспільства потенціал консолідації, в її класичному розумінні, повною мірою не використовується у процесі побудови законодавчої системи України та активної інформатизації усіх сфер діяльності. Сьогодні, коли наша держава намагається якнайшвидше адаптувати національне законодавство до європейських норм права, застосовуються різні підходи до гармонізації

законодавства, консолідації засобів систематизації національної системи НПА. У цьому напрямі використання нових ІТ, телекомунікаційних систем, на думку С. М. Меленка, систематизаційні процеси можуть забезпечувати як окремі спеціальні соціально-комунікаційні структури (СКС), так і нову систему «консолідованих центрів» [12]. Із позиції інноваційного підходу вони мають стати відправною платформою групування навколо себе норм права на основі спільності предмета, метода, суб'єкта та об'єкта правового регулювання, у тому числі й через використання автоматизованих систем. Об'єднання спеціальних центрів у групи і підгрупи за головними спільними ознаками дасть змогу утворювати й розбудовувати на їх базі інститути, систематизувати законодавства галузей та підгалузей законодавчої практики. Створення «консолідаційних центрів», на переконання науковця, дозволить забезпечити логічно послідовне, внутрішньо узгоджене викладення масивів правової інформації у КП, розширить можливості для пошуку необхідної правової норми та її адекватного тлумачення за допомогою семантичного об'єднання БД цих різних центрів [Там само]. Отже, об'єднання зусиль різних інформаційно-комунікаційних структур, установ, інтелектуальних центрів у практиці систематизації законодавства за допомогою способів інкорпорації, консолідації та кодифікації з використанням ІТ дозволяє досягти нового рівня інформаційно-правової культури, правових знань населення та правозастосовчої практики.

Консолідаційний процес створення образу документа, його відповідна класифікація забезпечують можливість адекватного пошуку і ефективного використання існуючих відомостей серед нормативно-правових інфомасивів, які складають десятки мільйонів знаків. Крім того, особливої актуальності набуває функціонування і розвиток механізованих та автоматизованих систем і програм, інформаційно-пошукових засобів у галузі обробки і систематизації нормативно-правової документації, а вдале і результативне їх застосування сприяє вдосконаленню процесу систематизації законодавства. У даному аспекті варто звернутися до українського досвіду використання ІПС «Законодавство»,

яка разом із іншими системами парламенту успішно розвивається. Ефективними є також зарубіжні й національні практики розробки і використання комп'ютерних пристроїв, автоматизованих систем і програм у процесі обробки наукових правових даних та упорядкування законодавства. Наприклад, у Російській Федерації, Казахстані, Білорусі велика увага приділяється сучасним технологіям моніторингу актів нормативного характеру, систематичному відстеженню стану законодавства з метою формування так званого модульного правового забезпечення функцій НПА у виконавчій владі, судовій системі, правоохоронних органах тощо [18]. Обов'язковою умовою ефективного моніторингу НПА також є застосування ІТ та реалізація консолідаційних, інкорпораційних та кодифікаційних завдань створення єдиної систематизованої мережі законодавства.

Широке використання сучасних засобів ІТ для збору, обробки і передачі правових актів у спеціалізованих інформаційних системах (ІС) потребує вирішення окремих питань лінгвістики, безпосереднього включення ІТ у процес розробки проектів НПА, їх проходження через структури законодавчих органів, здійснення різного роду науково-технічних експертиз за допомогою електронних обчислювальних машин (ЕОМ). Уже сьогодні спеціальні служби і центри проводять пошуки в галузі розробки ефективної моделі структурування відповідного тексту проекту НПА і побудови алгоритмів для його автоматизованої обробки, у т. ч. правових документів [17]. Сучасні ІТ не тільки дозволяють створити ефективні ІС із правової тематики, законодавства та проектів НПА, вони також оновлюють технологію покращення якості змісту акта. Прикладом у цьому напрямі може стати досвід Агентства INTRALEX, яке формує і експериментально перевіряє модель проекту «АРМ Юрист». Цей програмний комплекс дозволяє застосовувати ІТ для вирішення завдань, пов'язаних із розробкою текстів проектів НПА і здійсненням багатоаспектної експертно-консолідованої оцінки правового акта або проекту НПА. Дана ІС може бути орієнтована на виконання науковцями, юристами-практиками, освітянами, як мінімум, трьох важливих завдань:

- 1) організації і проведення роботи з текстами проектів за допомогою традиційних консолідаційних засобів структурування;
- 2) проведення експертно-моніторингової оцінки консолідованого проекту;
- 3) формування і ведення електронного паспорта проекту, відповідної системи реєстрації, інвентаризації та ін.

На сучасному етапі державотворення для вирішення актуальних проблем правознавства науковцями використовуються прийоми порівняльного аналізу і уніфікації норм права різних систем права, що слугують методами консолідації, гармонізації, систематизації національних законодавств, адаптації українського законодавства до європейських стандартів. Зокрема, систематизація сучасного законодавства у Франції відбувається на основі так званої «широкої кодифікації» за принципами повноти, формального характеру, безперервності та базується на впровадженні спеціально створеного класифікатора французького законодавства. Новий класифікатор розроблявся за сприяння Представництва з інформатики (*Delegation a l'informatique*) і за участю аналітиків, фахівців у галузі перфорованої інформатики і електронної обробки інформації [15]. Своє остаточне відображення класифікатор знайшов у спеціальному виданні «Законодавча і регламентаційна картотека», в основу якого покладено класифікатор систематичної картотеки Генерального секретаря уряду, що побудована на семантичному розподілі правової інформації по так званих семантичних гніздах (*le lot de graphes sémantiques*). В ІС «класифікатор» є документом в інформативному розумінні і являє собою структуровану сукупність слів і визначень, які об'єднані ключовим поняттям (*le clef de graphe*). Таким чином, відбувається класифікація нормативних актів за семантичними, а не галузевими ознаками.

Нині для науки і юридичної практики України нагальними завданнями стають: вирішення проблеми розвитку правового регулювання інноваційної діяльності, інноваційної політики держави, окреслення концептуальних підходів до систематизації інноваційного законодавства та розробки і

прийняття Інноваційного кодексу України, який має регулювати всі інноваційні відносини у суспільстві. У цьому напрямі законопроектні роботи як складні організаційно-консолідовані процеси спрямовуються на чітку систематизованість і кваліфіковану діяльність фахівців. Наприклад, велика група українських учених (фахівці Науково-дослідного інституту правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України, м. Харків) працювала над створенням комплексного НПА з питань провадження інноваційної діяльності (проект Інноваційного кодексу України), вдосконалення нормативно-правового регулювання інформаційної сфери діяльності. Розвиток інформаційної сфери як особливої системи суспільних відносин, що виникають в усіх напрямках соціальних комунікацій суспільства і держави, зумовив широке впровадження: новацій в інформаційному праві, засобах масової інформації, Інтернеті, рекламі; видавничій, бібліотечній, архівній і музейній справі; ІД у галузях культури і мистецтва, освіти, дистанційному навчанні, у сфері електронних послуг, електронної торгівлі (комерції), в електронному банкінгу; електронному документообігу, електронній підписці, державній статистиці, як наслідок, відбулася активізація діяльності, зокрема, у галузі інформатизації, зв'язку, телекомунікацій. Ці глобальні інформаційні процеси знаходять своє відображення у формуванні інформаційного законодавства (нараховується близько 4 тис. законів та інших НПА, які регулюють інформаційно-правові відносини). Необхідність унормування нових інформаційних відносин створила передумови для появи консолідаційних засобів і форм інформаційно-аналітичної діяльності, законотворчої та науково-дослідної роботи, які орієнтуються на інноваційні проекти. Трансфер технологій та нововведень має допомогти усвідомленню всіма учасниками інноваційної законотворчої діяльності того, що включення у процес консолідації законодавства можливе лише у разі системної організації єдності цілей, функціональної єдності, системного управління інфопотоками, нормативно-правовими масивами та БД НПА [15].

У напрямі державної консолідованої стратегії модернізації національного

законодавства саме Інститут законодавства Верховної Ради України як базова установа науково-правового забезпечення законодавчої діяльності Верховної Ради України має виконувати консолідуючу місію у проведенні координаційної законотворчої діяльності, а саме: а) оновлення і системне проведення підготовки пропозицій щодо формування напрямів державної правової політики; б) здійснення ефективних розробок наукових концепцій розвитку національного законодавства; в) системне проведення порівняльних досліджень законодавства України та законодавств іноземних держав і вирішення проблем приведення національного законодавства у відповідність до норм міжнародного права. На Інститут також покладено завдання щодо підготовки проектів перспективних і поточних державних програм законопроектних робіт Верховної Ради України; організації моніторингу ефективності чинного законодавства України та прогнозування наслідків його застосування; розробки проектів законів із найважливіших питань розвитку суспільства і держави, їх наукового обґрунтування й технічної експертизи, аналізу ефективності різних механізмів застосування чинного законодавства; розроблення пропозиції щодо усунення неузгодженостей і суперечностей між окремими актами законодавства та заповнення в ньому правових прогалів; опрацювання питань адаптації законодавства України до законодавства ЄС та ін.

У зв'язку з поширенням соціально значущої правової інформації, що ґрунтується на якісних знаннях і законодавчих ініціативах, зростає потреба у забезпеченні доступу населення до правової інформації через центри правової інформації (ЦПІ), що стало невід'ємною складовою державної системи розповсюдження правових актів в електронному вигляді.

У цьому плані слід згадати і про діяльність в Україні Інформаційних центрів Європейського Союзу (EUi). Вони є частиною всесвітньої мережі, до якої входять більше 600 інформаційних центрів, що працюють в університетах, національних бібліотеках, науково-дослідницьких центрах тощо. Сьогодні в Україні діє більше 15 таких Інформаційних центрів ЄС, розташованих у ВНЗ різних міст України, а саме: Дніпропетровськ, Київ, Луцьк, Севастополь,

Сімферополь, Тернопіль, Харків, Херсон, Чернівці, Одеса тощо. Основна мета діяльності центрів ЄС – концентрація і поширення правової інформації про ЄС та його політику, висвітлення питань європейської інтеграції, інформаційних документів та законодавства, що приймаються Європейською комісією, Європейським Парламентом, іншими офіційними установами ЄС [15].

Отже, вирішення проблем ліквідації множинності нормативних актів, створення систематизованих блоків законодавства набуває певної глобальності, а одним із дієвих шляхів подолання такої множинності і невпорядкованості правової інформації власне й стає консолідація. Крім того, диверсифікація правової інформації та інноваційних процесів у нормотворчому забезпеченні будь-яких суспільних відносин, розширенні і реалізації спеціалізованих знань зумовлює необхідність фахового вирішення питань побудови ефективного правового порядку у інфокомунікаційному суспільстві через структурно-семантичні консолідаційні процеси: а) суттєву кооперацію відповідних структур, організацій, технологічних служб, державних установ у сфері аналізу, аналітико-синтетичної обробки, обліку правової інформації та законодавчих ініціатив; б) прискорення консолідації як одного з відомих способів систематизації та прийомів об'єднання документів; в) усунення множинності нормативно-правових приписів, суперечностей, дублювань тощо задля побудови ефективної системи права; г) зведення в одне ціле всіх чинних нормативних положень, що регулюють конкретне питання чи галузь права; д) уніфікацію НПА та законодавства; е) створення в системі джерел права об'ємних якісно-структурованих нормативно-правових масивів як баз знань та контентуальних мереж за предметом правового регулювання на регіональному і національному рівнях.

Список літератури:

1. *Беляков К. І.* Інформаційна діяльність: зміст та підходи до класифікації / К. І. Беляков // Інформація і право. – 2012. – № 4. – С. 63–73.
2. *Граціанов А. І.* Консолідація як форма упорядкування законодавства / А. І. Граціанов // Держава і право. Юридичні і політичні науки. – К., 2001. – Вип. 12. – С. 11–13.
3. *Деревянко А. С.* Технологии и средства консолидации информации

/ А. С. Деревянко, М. Н. Солошук. – Х. : НТУ “ХПИ”, 2008. – 432 с.

4. Дімчогло М. І. Консолідація інформаційного законодавства України : монографія / М. І. Дімчогло, В. А. Ліпкан ; Глобальна організація союзн. лідерства, Акад. безпеки відкритого суспільства, Акад. наук вищ. освіти України ; за заг. ред. В. А. Ліпкан. – К. : ФОП О. С. Ліпкан, 2014. – 416 с.

5. Калитич Г. І. Консолідація інформації, знань і мудрості як основа проектування гармонійного поступу України / Г. І. Калитич // Науково-технічна інформація. – 2008. – № 1. – С. 50–55.

6. Легуша С. М. До визначення поняття та змісту консолідації – форми систематизації законодавства / С. М. Легуша // Проблеми пенітенціарної теорії і практики. – К., 2005. – Вип. 10. – С. 396–403.

7. Ліпкан В. А. Систематизація інформаційного законодавства України : монографія / В. А. Ліпкан, В. А. Залізник ; Акад. наук вищ. освіти України, Global organization of allied leadership, Academy of open society security. – К. : ФОП Ліпкан О. С., 2012. – 304 с. – (Ordo ordinans).

8. Луць Л. А. Консолідація як спосіб систематизації нормативно-правових приписів: теоретичні аспекти / Л. Луць // Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні : матеріали XV регіон. наук.-практ. конф. (4-5 лют. 2009 р.). – Львів, 2009. – С. 20-21.

9. Малинников В. А. О классификации информатики и информации / В. А. Малинников, И. В. Соловьев, В. Я. Цветков // Materialy VIII mezinarodni vedecko-prakticka conferebce “Efektivni nastroje modernich ved – 2012”. Dil 15. Pravni vedy. Filosofie. Administrativa. – Praha, 2012. – S. 89–95.

10. Меленко С. Г. Консолідація як засіб розвитку системи права України / С. Г. Меленко // Ерліхівський збірник. – Чернівці, 2002. – Вип. 3: Наукові доповіді та повідомлення. – С. 114–116.

11. Меленко С. Г. Роль консолідації як виду систематизації нормативно-правових актів у процесі формування норми права / С. Г. Меленко // Науковий вісник Чернів. ун-ту. – 2007. – Вип. 385: Правознавство. – С. 29–33.

12. Меленко С. М. Консолідація: логіко-гносеологічний аналіз / С. М. Меленко // Науковий вісник Чернів. ун-ту. – 2008. – Вип. 478: Правознавство. – С. 10–16.

13. Меленко С. Г. Консолідація як вид систематизації нормативно-правових актів : дис. на здоб. наук. ступ. канд. юрид. наук : 12.00.01 / С. Г. Меленко ; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. – Чернівці, 2002. – 206 с.

14. Оніщенко Н. М. Правовий конструктив: проблеми систематизації / Н. М. Оніщенко // Часопис Київ. ун-ту права. – 2011. – № 1. – С. 5–8.

15. Пасмор Ю. В. Напрямки консолідації в інформаційному забезпеченні правової науки в Україні: соціально-комунікаційний аспект : монографія / Ю. В. Пасмор. – Х. : Юрайт, 2013. – 272 с.

16. Титар І. Консолідація як проблема визначення поняття / І. Титар // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2008. – № 4. – С. 39–54.

17. Цветков В. Я. Семантика информации / В. Я. Цветков // Дистанционное и виртуальное обучение. – 2012. – № 10. – С. 4–7.

18. Цимбалюк В. С. Інформаційне право: концептуальні положення до кодифікації інформаційного законодавства / В. С. Цимбалюк. – К. : Освіта України, 2011. – 426 с.

Пасмор Ю. В. Отдельные вопросы структурно-семантической консолидации законодательства: социально-правовой аспект.

Рассмотрена проблеме консолидации нормативно-правовых актов как способу и приему систематизации, упорядочения законодательства в информационно-правовом поле Украины. Структурно-семантические аспекты консолидации массива нормативно-правовых актов рассмотрены как стратегическое направление деятельности государственных учреждений и социально-коммуникационных структур – информационных

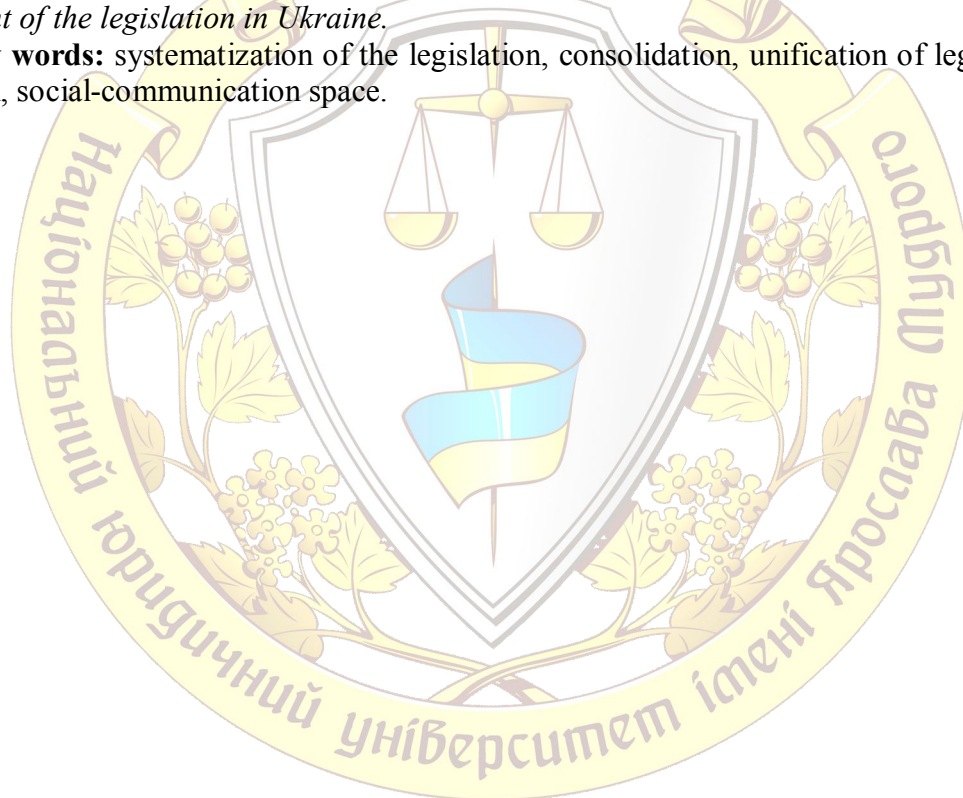
центров, научно-исследовательских учреждений, кодификационных бюро, интеллектуальных центров, библиотечно-аналитических служб. Консолидация, как диалектический процесс тезисно-аналитически синтетического моделирования информации способствует обеспечению гармоничного развития законодательства в Украине.

Ключевые слова: систематизация законодательства, консолидация, унификация нормативно-правовых актов, правовая информация, социально-коммуникационное пространство.

Pasmor Ju. V. Seperate issues of the legislation structural-semantic consolidation : social and legal aspect.

The article is devoted to the actual theoretical and applied legal problem of the consolidation of the normative and legal acts as methods and techniques of the systematization, ordering of the legislation in the information and legal field of Ukraine. Structural-semantic aspects of the consolidation of the normative-legal acts file has been considered as the strategically direction of the state institutions and social and communication structures activity such as: information centers, scientific and research institutions, codification bureaus, intellect centers, library – analytical centers services. Consolidation as the dialectical process of the thesis-analytical synthetic modeling of information has been used for the design of the harmonious development of the legislation in Ukraine.

Key words: systematization of the legislation, consolidation, unification of legal acts, legal information, social-communication space.

Розширена анотація

статті Пасмор Ю. В. «Окремі питання структурно-семантичної консолідації законодавства: соціально-правовий аспект»

Pasmor Julia V., candidate of science on social communication, research worker of the Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovation Development of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine, assistant of the department of the cultural science of the Yaroslav the Wise National Law University, Kharkiv

An extended abstract of a paper on the subject of:

«Separate issues of the legislation structural-semantic consolidation: social and legal aspect»

Problem setting

Topicality of the theoretical and applied legal problem of the legislation consolidation as the means of the normative-legal acts systematization, stipulated by the necessity of the putting in order of the normative-legal material, complexity, the great number of branches of the available files, an enormous flow of information; existence of the normative heritage of the Soviet period; intensity of the a new legal acts adoption; significant amount of the unstructured legal data; specific information. Critical mass of the accumulated material in the information-legal space of the society requires urgent resolution of the issue of the combining and putting in order of the normative-legal acts that is possible only with the help of consolidation.

Paper objective

The main tasks and aims of the article posed by the author are:

- to find out the level of the scientific development of the consolidation problem during the process of the structural-semantic systematization of the legislation;
- to determine the consolidated system of the all-round working out of the current law-making, allocation of the normative-legal material with the aim of the distribution of legal materials in order to achieve their ordering, corresponding

interconnection and technical and legal uniformity in the information and legal field of Ukraine;

– distinguish trends and prospects of the use of modern technologies of the legislation systematization taking into account the experience of the European institutions.

Paper main body

Consolidated system of the legislation is the important part of the development of the society social-communication space, building of the democratic European state of Ukraine. The rise of documentary information flow, duplication, spraying of the legal information, greatly complicated its search and reduces its effectiveness of its use in all spheres of the activity. Besides, the legislation largely not kept with dynamics of the social relations, unfortunately, even now it still remains many gaps, lack of coordination of provisions and repetitions and this make receiving of the credible, full and quality legal information impossible. It is structural-semantic consolidation as dialectical process of the thesis-analytical-synthetic modeling of legal information will provide harmonious progress of the legislation of Ukraine.

Conclusions of the research

In his article the author makes such conclusions and propositions:

– one of the most effective ways to overcome less of ordering of the legal information and providing of the principle of legal certainty is consolidation as the means of the legislation systematization;

– systematization of the information normative-legal file has been considered as the strategically direction of the state institutions and social-communication structures activity in the sphere of analysis, analytical-synthetic working out, calculation of the legal information and legislative initiatives;

– diversification of legal information and innovation processes in the lawmaking providing of the social relations requires construction of the effective legal order in the info communication society through structural-semantic consolidation processes:

a) essential cooperation of the corresponding structures, organizations, state

institutions in the sphere of analysis, analytical-synthetic working out, calculation of legal information and legislative initiatives;

b) acceleration of consolidation as one of the well-known means of systematization and methods of the documents combining;

c) elimination of the multiplicity of the normative-legal regulations, inconsistencies, duplications etc. in order to build the effective system of law;

d) combining in one all valid normative regulations regulating separate specific issue or branch of law;

e) unification of legislation;

f) creation in the system of the source of law of the volumetric quality-structured normative-legal files as base of knowledge and content nets on the subject of the legal regulation on the regional and national level.

Key words: systematization of the legislation, consolidation, unification of legal acts, legal information, social-communication space.

